

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

Ciclul managementului de proiect transfrontalier

Trainer: Angela CASCAVAL, Director regional "AVENSA
Consulting" SRL

AVENSA

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

AUSTRIAN
DEVELOPMENT
COOPERATION

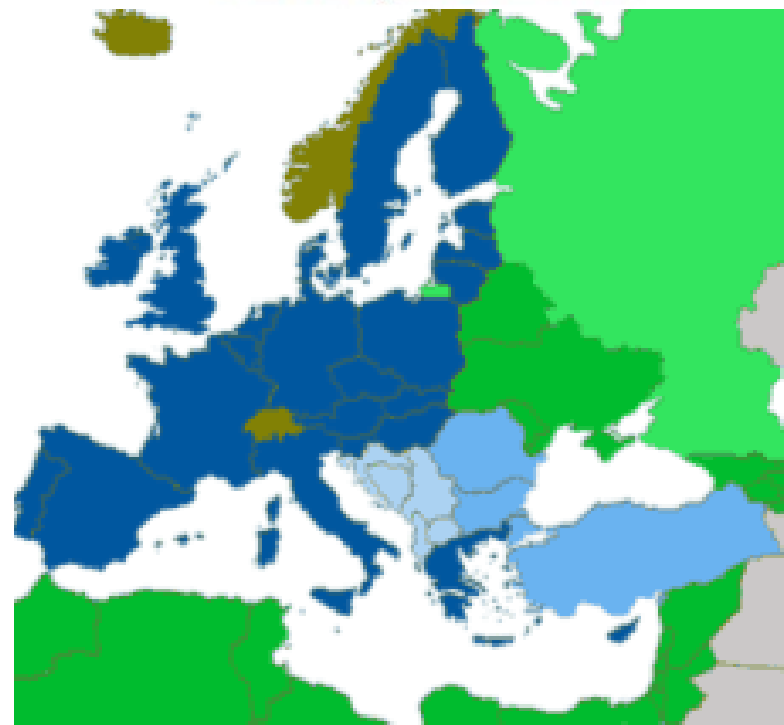
INSTRUMENTUL EUROPEAN DE VECINĂTATE

În scopul de *a evita crearea de noi linii de separație între UE lărgită și vecinii săi*, și pe de alta, pentru a *consolida prosperitatea, stabilitatea și securitatea în interiorul și în jurul UE* a fost lansată Politica Europeană de Vecinătate (PEV). PEV se aplică statelor din vecinătatea imediată, terestră sau maritimă a UE: *în vecinătatea sudică* - Algeria, Maroc, Tunisia, Egipt, Iordania, Israel și Autoritatea Națională Palestiniană, Liban, Libia și Siria; *în vecinătatea estică* – **Republica Moldova**, Ucraina, Belarus, Armenia, Azerbaidjan și Georgia.

Asistență financiară pentru implementarea PEV este acordată prin Instrumentul European de Vecinătate (IEV) și se ridică, în exercițiul financiar-bugetar al UE 2014 – 2020 la circa 15,4 miliarde de Euro.

Politica Europeană de Vecinătate

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

The European Neighbourhood Instrument

IEV are patru componente:

- ✓ **Bilaterale** (destinate relației bilaterale între UE și fiecare stat partener și care reprezintă cea mai mare parte a fondurilor);
- ✓ **IEV Inter-regional** (Erasmus Mundus, TAIEX, twinning, Facilitatea de Investiții pentru Vecinătate / NIF,.);
- ✓ **IEV Regional Est și ENI Regional Sud** (dedicate proiectelor regionale);
- ✓ **IEV-CBC** (destinat finanțării programelor de cooperare transfrontalieră).

EU and Neighbours: evolving relations

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

PROGRAMELE DE COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ

Înainte de a depune cererea, organizațiile care doresc să beneficieze de finanțare din partea UE ar trebui **să identifice programul și organismul care o gestionează**. Serviciile și agențiile Comisiei Europene, precum și autoritățile de management regionale și naționale publică periodic informații privind posibilitățile de finanțare pe care le oferă.

România-Ucraina-Republica Moldova

PROGRAM DE COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

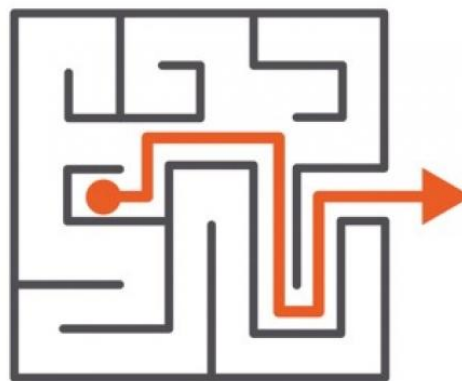
Ministry of Regional Development
and Constructions

Proiecte de succes implementate în RM: Programul de Cooperare Transfrontalieră România- Republica Moldova 2014 – 2020

1) Bijuterii medievale: Khotyn, Soroca, Suceava, MEJEKSS
Beneficiar: **Consiliul Raional Soroca, MD**

Lead Your Way to Business

2) Lead your Way to Business (*Inițierea afacerilor dumneavoastră*)

Beneficiar: **Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, MD**

3) Centru de Suport pentru Mediul de Afaceri Transfrontalier - Formare, Expoziție și Simpozion
Beneficiar: **Consiliul Raional Ialoveni, MD**

4) Îmbunătățirea transfrontalieră a gestionării deșeurilor municipale solide din Republica Moldova, România și Ucraina (SMWM)
Beneficiar: **Consiliul Raional Fălești, MD**

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

Proiecte de succes implementate în RM: Programul Operațional Comun Bazinul Mării Negre

Facilitarea comerțului cu produse agro -
alimentare din bazinul Mării Negre (TAP)

Sensibilizarea opiniei publice cu privire la deșeurile solide
municipale în –Nord-Vestul regiunii Mării Negre (mai puține
deșeuri în Nord-Vest)

Reteaua Incubatoarelor Regionale "
Marea Neagră BI -Net "

Rețele de cercetare pentru
monitorizarea mediului și a
atenuării efectelor ecologice adverse
în bazinul Mării Negre "BSB Net -
ECO"

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

 AUSTRIAN
DEVELOPMENT
COOPERATION

Specificul programelor de cooperare transfrontalieră **Specific**

Principiile de implementare: *cooperarea între statele participante în programe*, competitivitatea deschisă și selecția proiectelor în cadrul comitetelor de monitorizare/ selecție.

Ca regulă generală, co-finanțarea pentru programele finanțate din E.N.P.I. *este 90% din fonduri comunitare și 10% din fonduri naționale/locale.*

Proiectele sunt comune, fiind necesar un număr minim de parteneri care provin din statele participante la program.

Impactul transfrontalier al proiectului.

Partenerii trebuie să desemneze un lider de proiect.

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

SFATURI DE URMAT înainte de a începe a scrie o propunere de proiect pentru un program anumit:

1. Citiți integral Ghidul și fiecare secțiune în parte
2. Fiți atenți la boxele de atenționare (sunt elaborate în baza greșelilor anterioare)
3. Citiți subsolurile, footnotes.
4. Studiați anexele și documentele menționate în Ghid (regulamente, acte etc.)

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

 AUSTRIAN
DEVELOPMENT
COOPERATION

Proiectul este un proces ce presupune:

- Efort temporar depus pentru a crea, cu resurse limitate, un produs unic sau un serviciu unic.
- un punct de plecare de la care cineva “aruncă” ceva “înainte” spre o anumită țintă;
- rezolvarea unei probleme identificate sau schimbarea unei situații problematice;
- existența unor resurse;
- un început și un final bine definit și se desfășoară într-un spațiu concret;
- implicarea unor variate abilități de planificare și implementare, diverși parteneri sau susținători, precum și a unui număr de activități, evenimente și sarcini;
- o serie de riscuri și elemente de incertitudine;
- existența unor obiective măsurabile care pot fi evaluate, astfel putându-se aprecia dacă s-a făcut ce s-a propus, la calitatea dorită;

Proiect: Un ciclu de viață determinat, compus din mai multe etape obligatorii, denumite astfel: identificarea, analiza și formularea proiectului, pregătirea acestuia, evaluarea preliminară a proiectului, angajarea finanțării, implementarea, monitorizarea și evaluarea finală a rezultatelor proiectului.

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

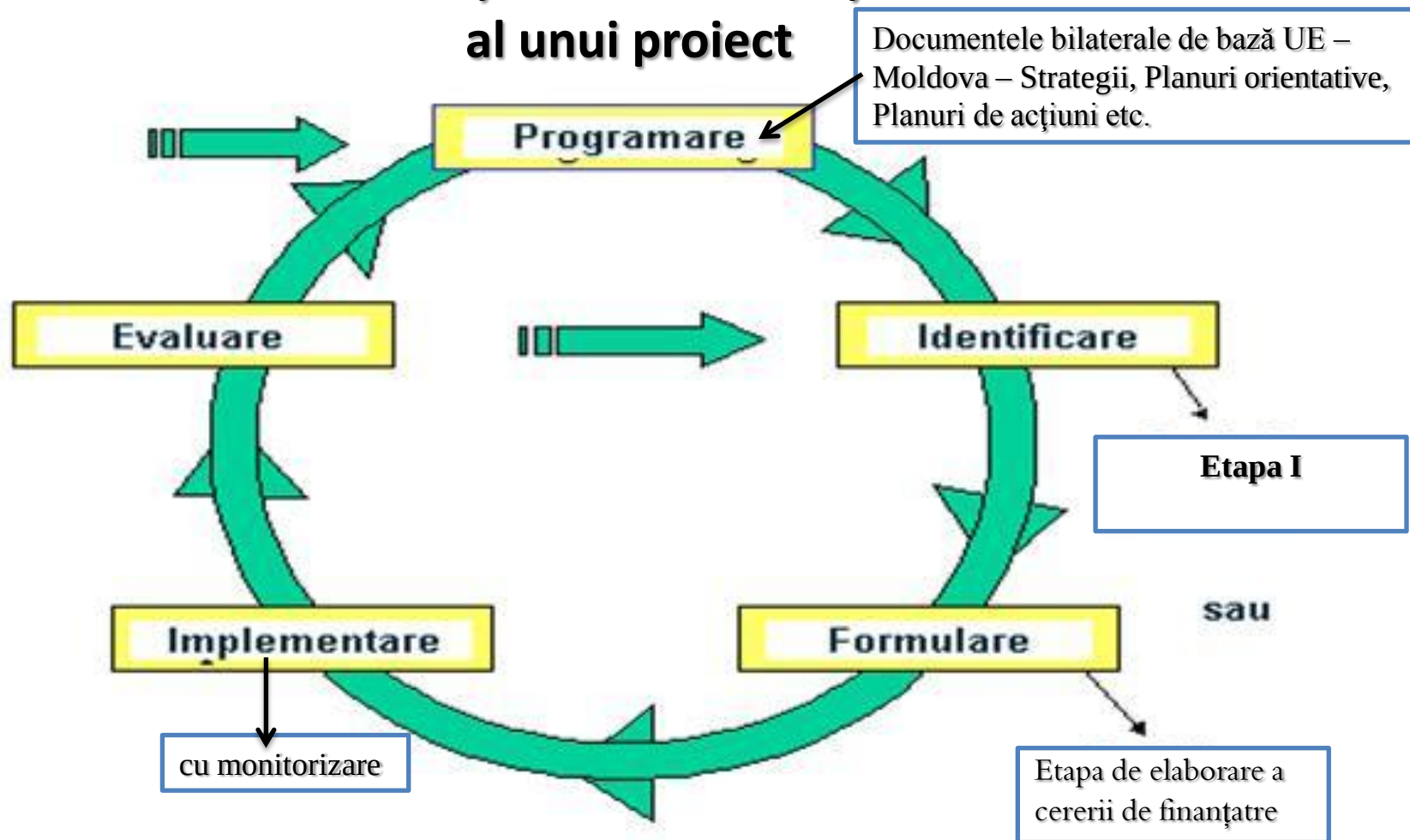
State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

AUSTRIAN
DEVELOPMENT
COOPERATION

Esența ciclului de Viață al unui proiect

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

**Scopurile etapei de IDENTIFICARE a
ideilor de proiect este de a:**

- Identifica problemele stau la baza priorităților de dezvoltare ale partenerilor și ale programului.

IDENTIFICAREA PROIECTELOR:

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

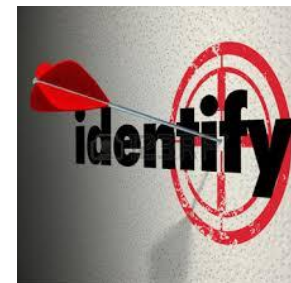

Ministry of Regional Development
and Constructions

IDENTIFICAREA PROIECTULUI- ETAPE

- Analiza problemelor existente, a situațiilor dificile care se doresc a fi înlăturate, a nevoilor și intereselor diferitor grupuri interesate.
- Identificarea programelor, planurilor de dezvoltare și analiza obiectivelor și strategiilor ale acestora. Proiectul Dvs. trebuie să corespundă unei priorități și unei măsuri.
- Analiza părților interesate/ Identificarea potențialilor parteneri.

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

INSTRUMENTE DE COLECTARE A INFORMATIEI

Date/informatii colectate direct de la indivizi – ca surse de informare

- metoda pix+hirtie (chestionare, studii, inventare)
- interviuri (personal, la telefon)
- focus grup
- date personale (agenda, jurnal)
- teste
- performante (joc de rol, dezbateri)
- exemple/modele de lucru (portofolii, produsele angajatilor)

Informatie colectata din resurse existente sau depozitate

- revizuirea documentelor publice (de stat, baze de date, publicații)
- revizuirea documentelor sau dosarelor ce apartin organizației (dosare ale clientilor, notite sau produse ale angajatilor, programe oferite, manuale, rapoarte, publicații)

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

AUSTRIAN
DEVELOPMENT
COOPERATION

ANALIZA ȘI IDENTIFICAREA PROBLEMEI

Pentru identificarea problemelor se elaborează: **analize, studii de fezabilitate, sondaje, discuții, focus-grupuri.**

O metodă posibilă pentru analizarea și colectarea problemelor ar fi ca grupurile de interes să determine principalele probleme legate de situația dată în cadrul unei reuniuni de tip **brainstorming** (bursă de idei).

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

PROBLEMA IDENTIFICATĂ TREBUIE SA RĂSPUNDA POZITIV LA URMĂTOARELE ÎNTREBĂRI:

- Este problema identificată una reală pentru beneficiari și grupul țintă?
- Rezolvarea acestei probleme reprezintă un scop pentru comunitate?
- Proiectul trebuie derulat neapărat în timpul apropiat?
- Organizația dispune de expertiza/competența și capacitatea corespunzătoare proiectului?

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

ARBORELE PROBLEMELOR-ETAPE

Arborele problemelor este instrumentul care permite **analizarea unei situații existente prin identificarea problemelor majore** (centrale) și prin vizualizarea lor sub forma unor **relații de cauzalitate**.

Această metodă are la bază ideea conform căreia **orice problemă este cauzată de existența și acțiunea a o serie de factori** și că, la rândul ei, reprezintă o cauză pentru alte probleme.

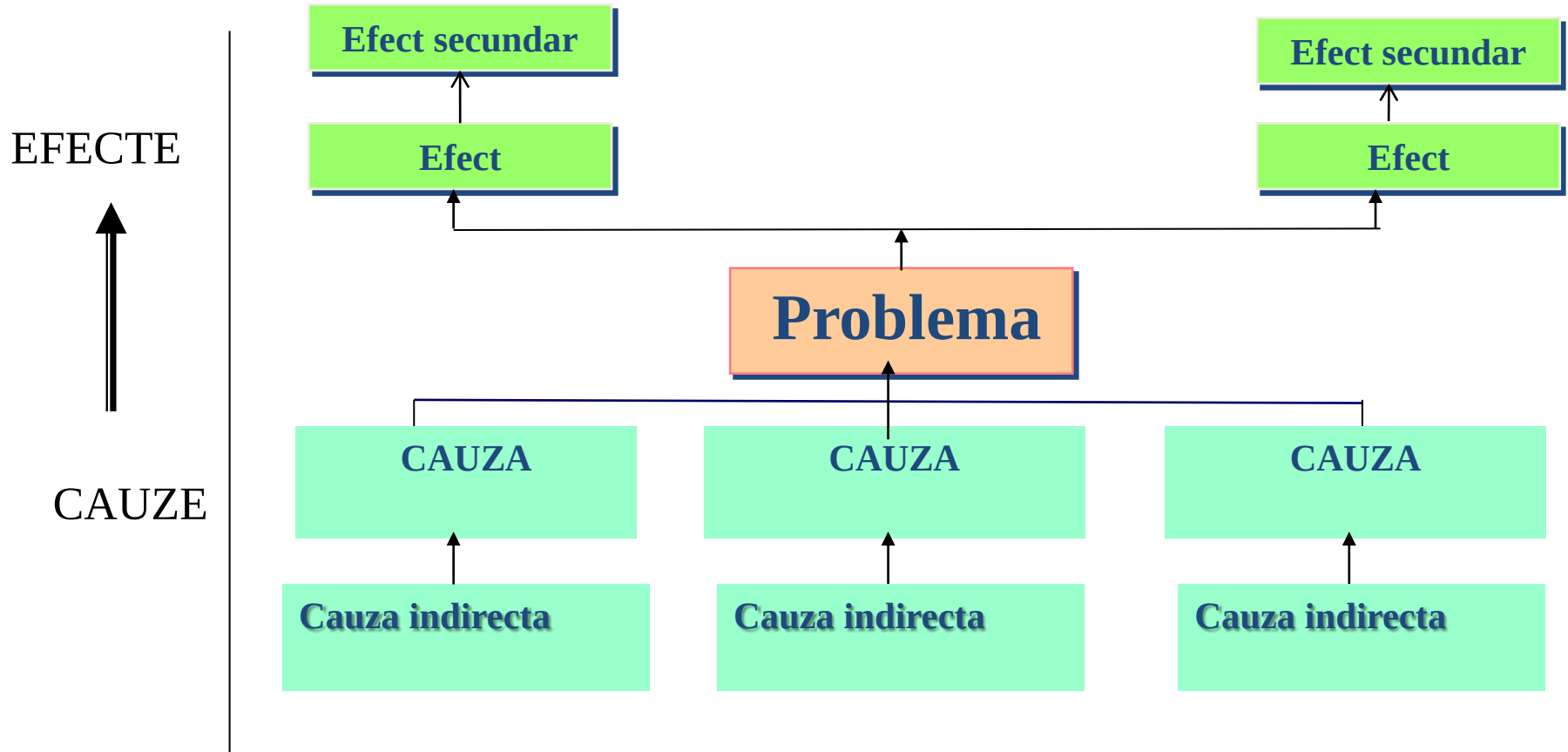
Principalul rezultat al acestei analize este o **reprezentare grafică a problemelor, cu o diferențiere între „cauze” și „efecte**.

Metoda presupune o serie de pași, în următoarea ordine:

- ✓ **Enunțarea** unor (cât mai multor) **probleme** existente
- ✓ **Identificarea legăturilor de cauzalitate** între problemele identificate și dispunerea problemelor în ordinea dată de aceste legături;
- ✓ **Alegerea problemei** care, din punctul de vedere al organizației/instituției, este abordabilă (rezolvabilă) și care, odată rezolvată, poate determina o serie de rezultate importante pentru grupul de beneficiari;
- ✓ **Structurarea problemelor** “înrudite” cu problema principală
- ✓ **Stabilirea unei ierarhii** ”cauză-efect”
- ✓ Legarea problemelor cu săgeți ! ”**cauză-efect**”
- ✓ **Verificarea relațiilor logice** și a completitudinii diagramei arbore.

Arborele Problemei

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

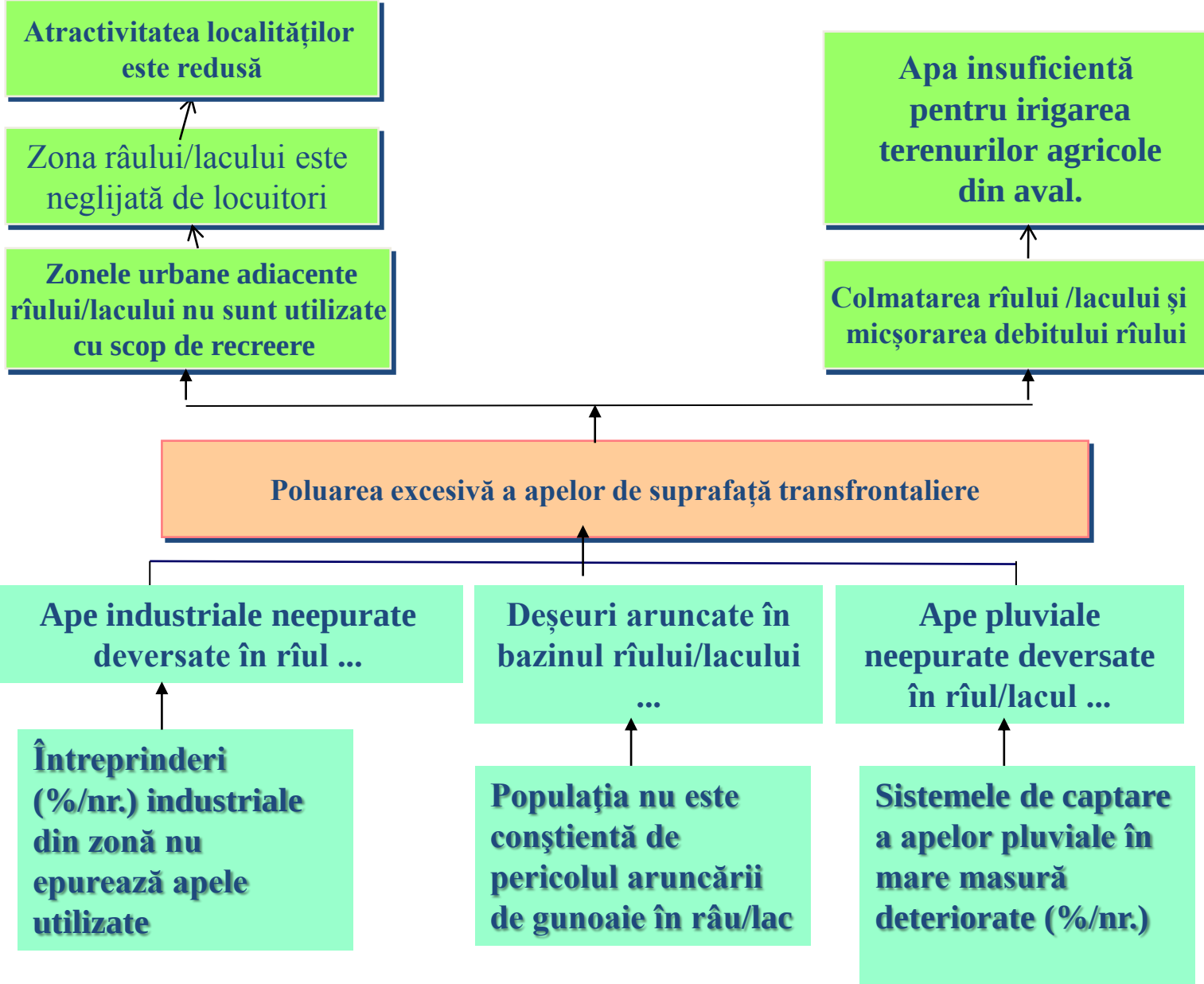
RECOMANDĂRI UTILE pentru identificarea problemei:

1. Nu faceți ca problema să apară globală, evidențiați partea specifică zonei de intervenție a proiectului
2. Nu utilizați la descrierea problemei presupuneri sau declarații nedocumentate prezentate ca realitate
3. Nu folosiți date statistice neclare sau care vă contrazic argumentele
4. Folosiți statistica și cercetarea comparativă, când e posibil
5. Nu vă temeți să folosiți povești înduioșătoare despre oameni, ca exemple.

EFECTE

CAUZE

EX: Arborele Problemei

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

PARTENERIATUL TRANSFRONTAIER.

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

DE CE ESTE IMPORTANT PARTENERIATUL?

- **Parteneriatele sunt foarte importante pentru a asigura succesul unui proiect, prin participarea autorităților publice și a societății civile.**
- **Soluționarea în comun a unor probleme comune** (exemplu: poluarea transfrontalieră)
- **Dezvoltarea în comun a oportunităților** (exemplu: turismul transfrontalier)
- **Schimb de experiență și bune practici în probleme de interes comun** (exemplu: dezvoltare regională)

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

DIFICULTĂȚI CE ȚIN DE IMPLEMENTAREA UNUI PROIECT ÎNTR-UN PARTENERIAT:

- 1. Lipsa experienței partenerului**
- 2. Limba de comunicare**
- 3. Stilul de lucru**
- 4. Cultura**
- 5. Diferite procese de luare a deciziilor**
- 6. Reguli și proceduri diferite**

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

PRINCIPALELE ASPECTE CE TREBUIE ANALIZATE PENTRU IDENTIFICAREA PARTENERILOR COMPATIBILI CU VIZIUNILE ȘI OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- Misiunea și viziunea
- Istoria (experiența în domeniu),
- Statutul legal,
- Reputația,
- Competențe,
- Cooperări recente,
- Experți disponibili,
- Influența,
- Capacitatea financiară.

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

PARTENERI NECESARI ÎNTR-UN PROIECT TRANSFRONTALIER.

- ☐ Cei care lucrează pe teme/ subiecte similare
- ☐ Parteneri care vor aduce plusvaloare proiectului
- ☐ Sfat: Gândiți în afara sferei dvs. de acțiune, de ex. includeți un partener media dacă aveți nevoie să creșteți gradul de conștientizare.
- ☐ Echilibrat, (parteneri din diferite țări eligibile să participe la proiect)
- ☐ Activ (pregătirea, implementarea și finanțarea în comun)

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

ETAPELE PARCURSE ÎN CREAREA PARTENERIATULUI PENTRU IMPLEMENTAREA UNUI PROIECT

8. Finalizați în comun
dosarul de aplicare

7. Divizați clar sarcinile între
parteneri pentru dezvoltarea
propunerii de proiect.

6. Dezvoltați în comun cu partenerii
ideea de proiect.

5. Promovați ideea de proiect bine conturată.

4. Faceți propria cercetare, fiți insistenți și adresativă la cei
mai potriviți proiectului din cei care par a fi interesați.

3. Contactează și solicită parteneriat de la instituții, organizații umbrele și
alți jucători relevanți proiectului.

2. Definirea tipului de instituție necesară

1. Definirea profilului tematic al partenerului de care aveți nevoie

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

6. Dezvoltați în comun cu partenerii ideea de proiect-Etape.

1. Definirea obiectivelor principale ale proiectului și rezultatele așteptate
2. Estimare bugetului proiectului și verificarea acestuia cu limitele de buget ale programului
3. Descrierea proiectului pe o pagină (sumarul proiectului)
4. Contactarea potențialilor parteneri și transmiterea acestora sumarul proiectului
5. Specificarea clară a grupului țintă și beneficiarii finali ai proiectului
6. Analiza ipotezelor, condițiilor și riscurilor
7. Verificați dacă proiectul se integrează în tematicile programului orizontale și cross-cutting.
8. Dezvoltă indicatori relevanți care vor permite măsurarea realizărilor proiectului
9. Verificați sustenabilitatea produselor și rezultatelor
10. Începeți să colectați/pregătiți documentele support și anexele aferente cererii de finanțare

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

7. Divizați clar sarcinile între parteneri pentru dezvoltarea propunerii de proiect.

1. Dezvoltați mai detaliat activitățile, bugetului și planului de acțiuni
2. Definiți structura managerială comună a proiectului
3. Regisarti-vă în sistema programului și completați cererea de finanțare on line
4. Mai verificați cererea de finanțare cu alte părți interesante, cereți feedback.
5. Elaborați Acordul de parteneriat și colectați declarațiile partenerilor
6. Verificați dacă dispuneți de toate anexese și documentele suport necesare pentru depunerea cererii de finanțare
7. Verificați pachetul de documente dacă corespunde cu toate criteriile de eligibilitate, cerințele administrative și criteriile de evaluare
8. Prezentați clarificări (după caz) autorității de management al programului înaintă de termenul limită stabilit.

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

8. Finalizați în comun dosarul de aplicare

1. Traduceți documentele și verificați acuratețea limbajului în cererea de finanțare
2. O persoană terță trebuie să verifice încă o dată propunerea de proiect
3. Faceți o verificare finală și depuneți oferta cu toate documentele anexe
4. Faceți o copie a aplicației Dvs cu documentele suport
5. Fiți pregătiți să prezentați clarificări la solicitare.

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

 AUSTRIAN
DEVELOPMENT
COOPERATION

Rolul Partenerului Leader al proiectului:

- **Reprezintă parteneriatul.** Elaborează și prezintă clarificări/Notificări/ Acorduri adiționale donatorului (Autoritățile de management) ce țin de îndeplinirea sarcinilor/condițiilor contractului de grant.
- **Activează legal în numele parteneriatului** (de ex: depune cererea de aplicare la program, semnează contractul de grant, elaborează și prezintă rapoarte de progres, intermediare și finale donatorului, solicită și primește tranșele/plățile).
- **Este responsabil de coordonarea, monitorizarea și implementarea activităților și alocarea resurselor financiare** conform contractului de Grant.
- **Solicită de la parteneri informația relevantă** pentru implementarea proiectului.
- **Elaborează draftul acordului de parteneriat**, discută și negociază cu partenerii toate clauzele acordului, precum și asigură acordul unanim și facilitează procesul de semnare a acordului de parteneriat.

PARTENERIATUL ÎN PRACTICĂ:

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

AUSTRIAN
DEVELOPMENT
COOPERATION

Rolul Partenerilor proiectului:

- ☐ Cooperează și se implică activ în implementarea proiectului;
- ☐ Contribuie cu personal și/sau la finanțarea proiectului după caz;
- ☐ Sunt financiar și legal responsabili de activitățile pe care le implementează și de partea grantului pe care-l primesc;
- ☐ Prezintă partenerului leader informația necesară pentru elaborarea rapoartelor de progres, intermediare și finale;
- ☐ Analizează Acordul de parteneriat și-l semnează.

PARTENERIATUL ÎN PRACTICĂ:

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

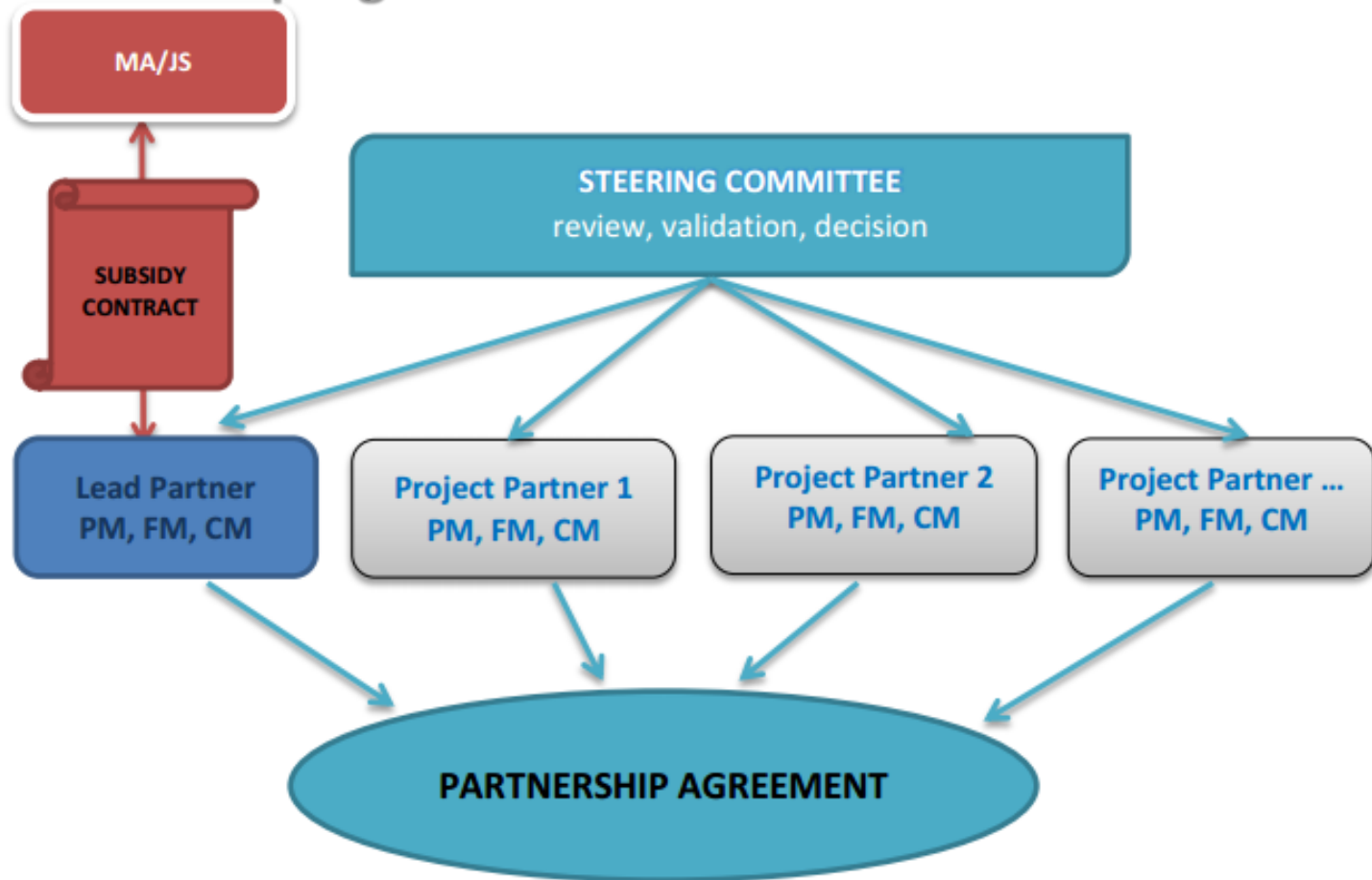
State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

Structurile implicate in procesul de luare a deciziilor (subordonarea), programul transnational Dunarea

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

PARTENERII ELIGIBILI:

- autorități publice centrale
- autorități publice locale
- organisme de drept public
- structuri asociative ale autorităților locale
- universități de stat
- institute naționale de cercetare
- organisme de drept privat (O.N.G.-uri: camere de comerț, universități și institute de cercetare)
- organizații internaționale
- organisme de management al euroregiunilor, grupări europene de cooperare teritorială din zona de graniță (pentru programele de cooperare transfrontalieră) și de la nivelul întregului teritoriu (pentru programele de cooperare transnațională și interregională).

PARTENERI NEELIGIBILI:

- Partide politice
- Entități de profit, companii private
- Persoane fizice
- Organizații religioase
- Organizații care nu au sediu în ariile eligibile

Notă: partenerii trebuie să fie înregistrați și localizați în aria eligibilă a programului (excepție: organizațiile internaționale)

Eligibility

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

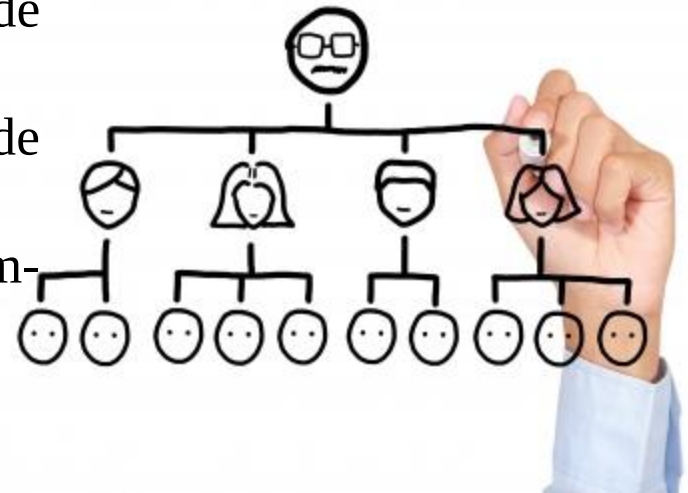
Ministry of Regional Development
and Constructions

CINE MAI POATE FI IMPLICAT ÎN PROIECTE?

Asociați:

- ✓ Nu trebuie să îndeplinească criteriile de eligibilitate
- ✓ Trebuie să fie descriși și justificați în cererea de finanțare
- ✓ Nu pot primi finanțare (cu excepția per diem-ului și a transportului)
- ✓ Pot juca un rol real în acțiune

Subcontractori:

- ✓ Contractați specific pentru unele lucrări, bunuri și servicii,
- ✓ Denumirile lor NU trebuie menționate în cererea de finanțare (procedura de subcontractare)
- ✓ O parte limitată a acțiunii

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

ELIGIBILITATE:

Pentru a fi eligibil pentru finanțare în cadrul Programului, un proiect trebuie să îndeplinească următoarele 3 criterii:

- **Eligibilitatea solicitantului** (proiectul trebuie să fie comun, să includă parteneri din ambele state)
- **Eligibilitatea activităților** (proiectele trebuie să aibă impact transfrontalier direct, să fie implementat în aria programului și să se încadreze într-una din următoarele categorii: **integrat** (fiecare beneficiar implementează activități pe partea sa), **simetric** (activități similare sunt implementate în paralele în statele participante), **simple** (activități implementate în principal pe o parte a graniței dar cu impact pentru ambele state)).
- **Eligibilitatea cheltuielilor** (proiectul trebuie să respecte lista cheltuielilor eligibile inclusă în Ghidul Solicitantului).

EXCEPȚII:

Partenerul poate fi localizat și în afara ariei Programului dacă:

- În proiect se demonstrează că obiectivele nu se pot realiza fără participarea acestui partener , SAU
- Partenerul este o organizație din sectorul public central/ national/ regional, care are competențe exclusive într-un domeniu de activitate și/sau în zona geografică și demonstrează că domeniul său de competențe, stabilit prin acte juridice, se extinde asupra ariei eligibile a programului sau este o organizație internațională, ȘI
- Propunerea de proiect va fi realizată pentru beneficiul ariei eligibile a programului.

IMPORTANT! În aceste cazuri, trebuie să se justifice prezența și participarea acestui partener în Nota Conceptuală.

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

DEZVOLTAREA PROIECTELOR TRANSFRONTALIERE

SCOPUL etapei: Detalierea ideii de proiect prin completarea formularului cererii de finanțare.

CADRUL LOGIC AL PROIECTULUI

MATRICEA LOGICĂ reprezintă metoda prin care se prezintă rezultatele proiectului într-o manieră care face posibilă stabilirea obiectivelor acestuia într-un mod sistematic și logic

MATRICEA LOGICĂ se reflectă în **relații cauzale** între diferitele niveluri ale obiectivelor, pentru a:

- indica dacă aceste **obiective au fost atinse**;
- stabili **ce ipoteze** din afara controlului proiectului pot influența succesul lui;

MATRICEA LOGICA este **instrumentul de bază folosit și pentru dezvoltarea altor instrumente:**

bugetul detaliat

alocarea responsabilităților

programul de implementare

planul de monitorizare

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

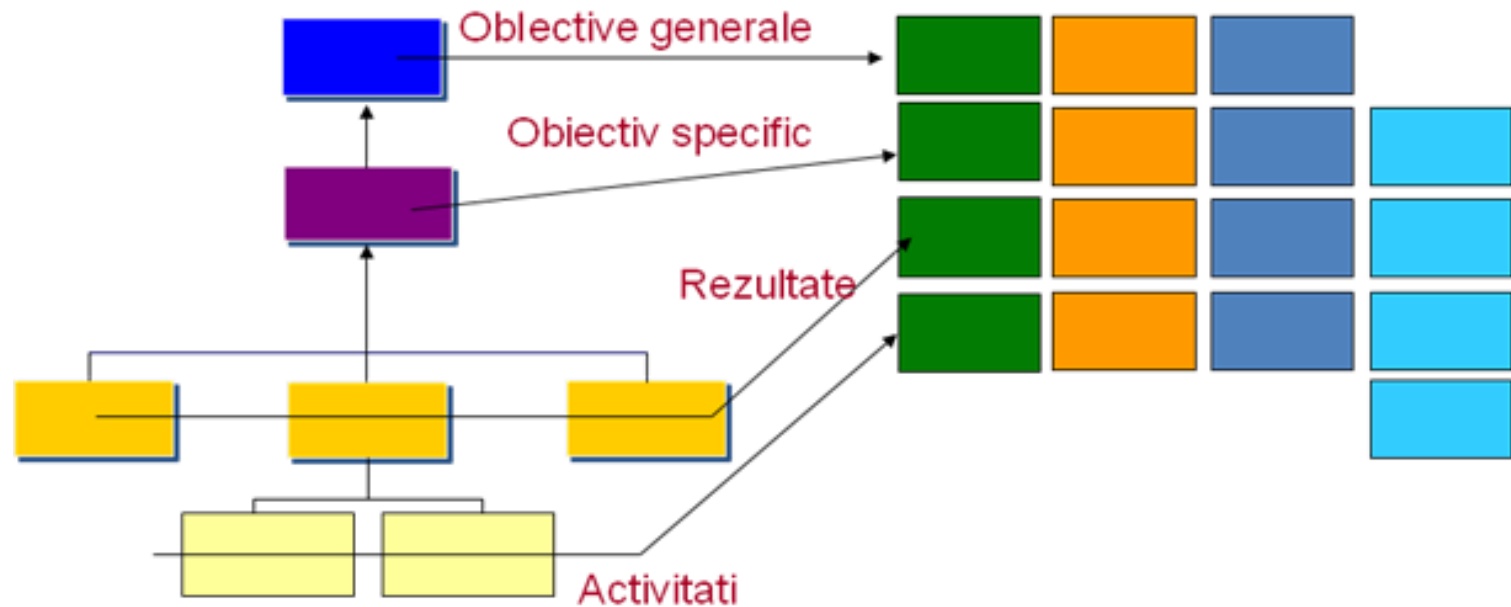
Ministry of Regional Development
and Constructions

Elaborarea Matricei Cadrului Logic

Arborele obiectivelor

Descrierea Proiectului

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

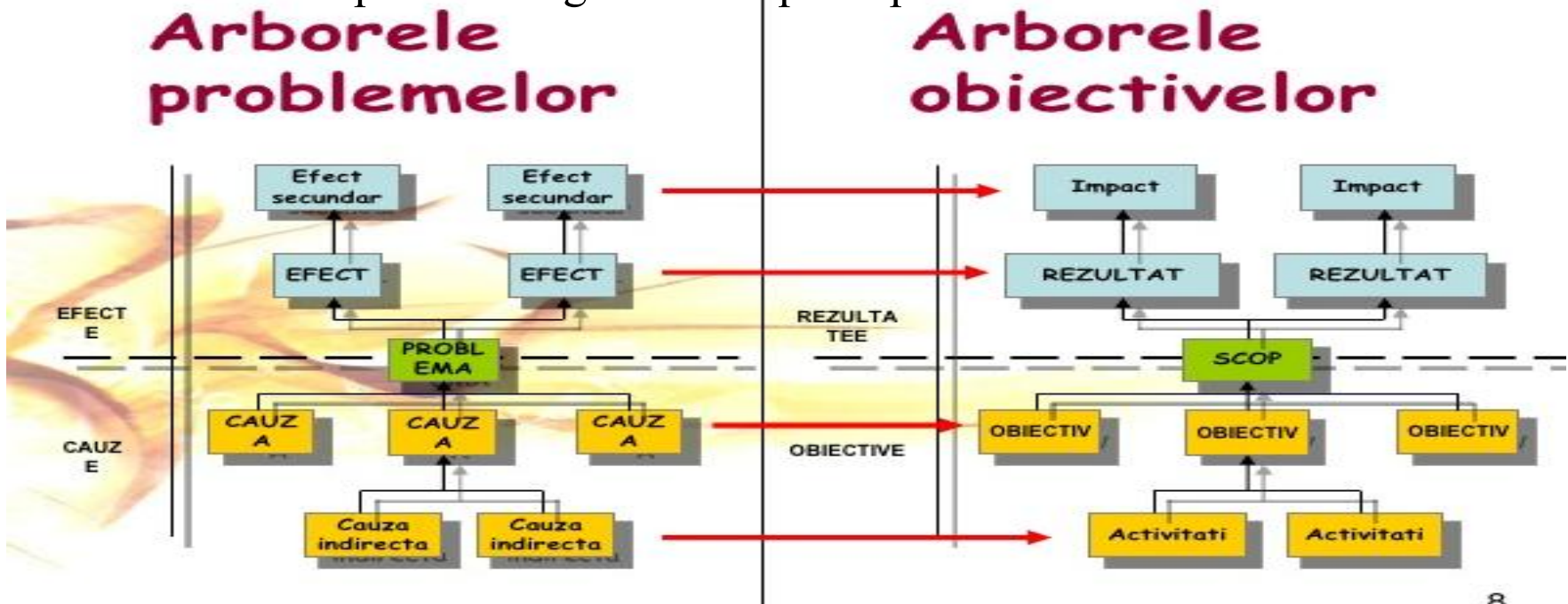
Ministry of Regional Development
and Constructions

AUSTRIAN
DEVELOPMENT
COOPERATION

ARBORELE OBIECTIVELOR

Arborele obiectivelor este o metodă care permite:

- Descrierea situației viitoare care va fi obținută prin rezolvarea problemelor;
- Identificarea posibilelor soluții pentru problemele existente în situația dată;
- Transformarea aspectelor negative în aspecte pozitive

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

 AUSTRIAN
DEVELOPMENT
COOPERATION

SCOPUL (obiectivul general) PROIECTULUI

SCOPUL UNUI PROIECT REPREZINTĂ rezolvarea problemei sau stadiul în care se urmărește să ajungă problema în urma derulării proiectului.

Enunțul scopului trebuie:

- să fie scurt și concis;
- să nu conțină prepoziția “și” utilizată cu scopul de a despărți două propoziții,
- să nu conțină folosirea prepoziției “prin” care atrage explicații cu privire la modul în care va fi atins scopul proiectului

EXEMPLU:
**Modernizarea
infrastructurii de
acces la obiectivele
turistice din regiune**

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

Obiectivele reprezintă rezultatele urmărite de proiect în efortul de atingere a scopului său, altfel spus pașii ce trebuie urmați în atingerea scopului.

Conform teoriei manageriale, obiectivele trebuie să fie “SMART” și anume:

S – specific (atingerea obiectivului concurând la atingerea scopului);

M – măsurabil;

A – achievable (tangibil);

R – realistic ;

T – timebounded (încadrat în timp)

S

Specific

M

Measurable

A

Attainable

R

Relevant

T

Time Based

**Exemplu: OBIECTIVUL creșterea
gradului de accesibilitate cu X% în
Z luni.**

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

Glosar pentru logica de intervenție a proiectului

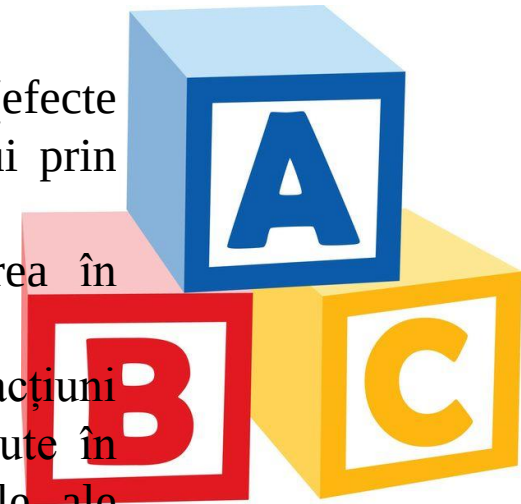
Obiectiv general (SCOPUL): Descrie obiectivul pe termen lung al proiectului, se referă la aspectele strategice ale proiectului. Acesta trebuie să fie în conformitate cu o prioritate a programului relevant.

Obiectiv specific: Descrie obiectivul imediat urmărit de proiect (efecte directe), care poate fi realizat în mod realist în durata proiectului prin atingerea rezultatelor proiectului.

Rezultate: Descrie avantajul realizării proiectului și modificarea în comparație cu situația inițială.

Produse: Produsele proiectului trebuie să fie definite în planul de acțiuni și ele pot fi produsele principale, bunuri capitale, servicii obținute în urma implementării activităților proiectului. Produsele principale ale proiectului ar putea fi strategii / planuri de acțiune / studii, instrumente, training-uri, investiții de mică valoare (clădiri, echipamente/utilaje, mici infrastructuri), proiecte/acțiuni-pilot etc.)

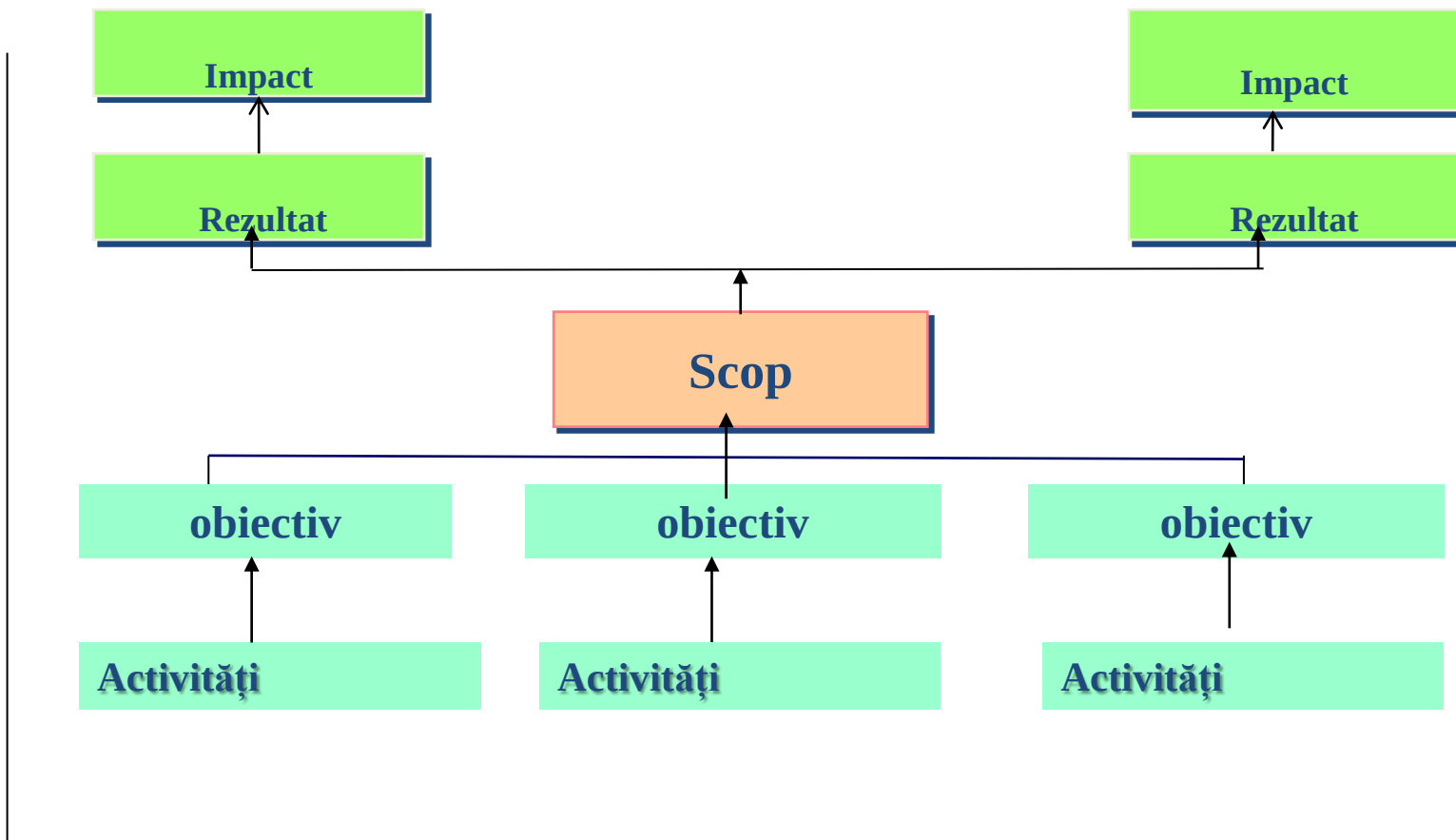
Livrabile: toate produsele, serviciile obținute în rezultatul implementării activității proiectului (ele nu se ajustează la prevederile programului, dar sunt folosite în calitate de indicatori).

OBIECTIVE

REZULTATE

Exemplu: Arborele Obiectivelor

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

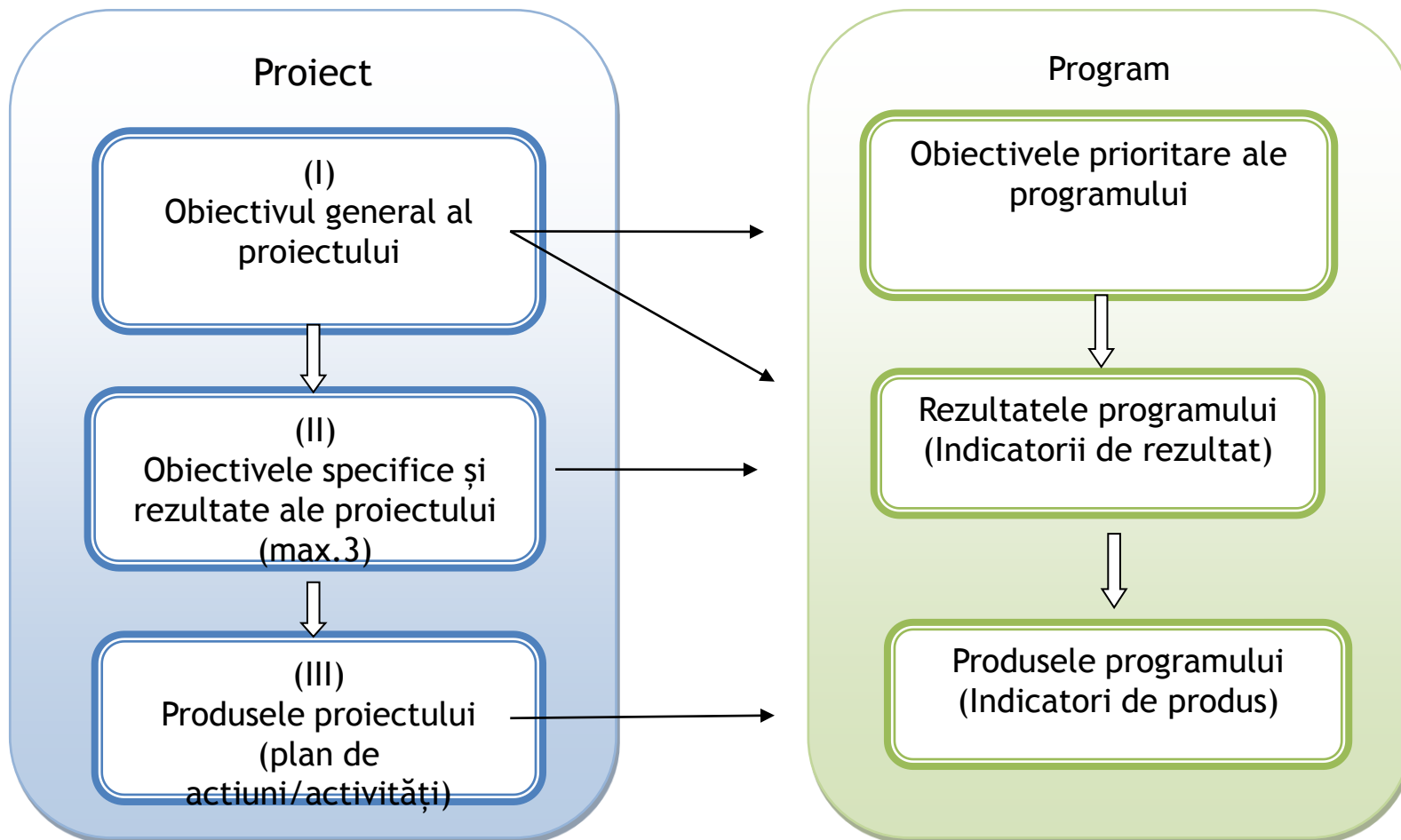
State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

AUSTRIAN
DEVELOPMENT
COOPERATION

Construirea logică de intervenție a proiectului transfrontalier

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

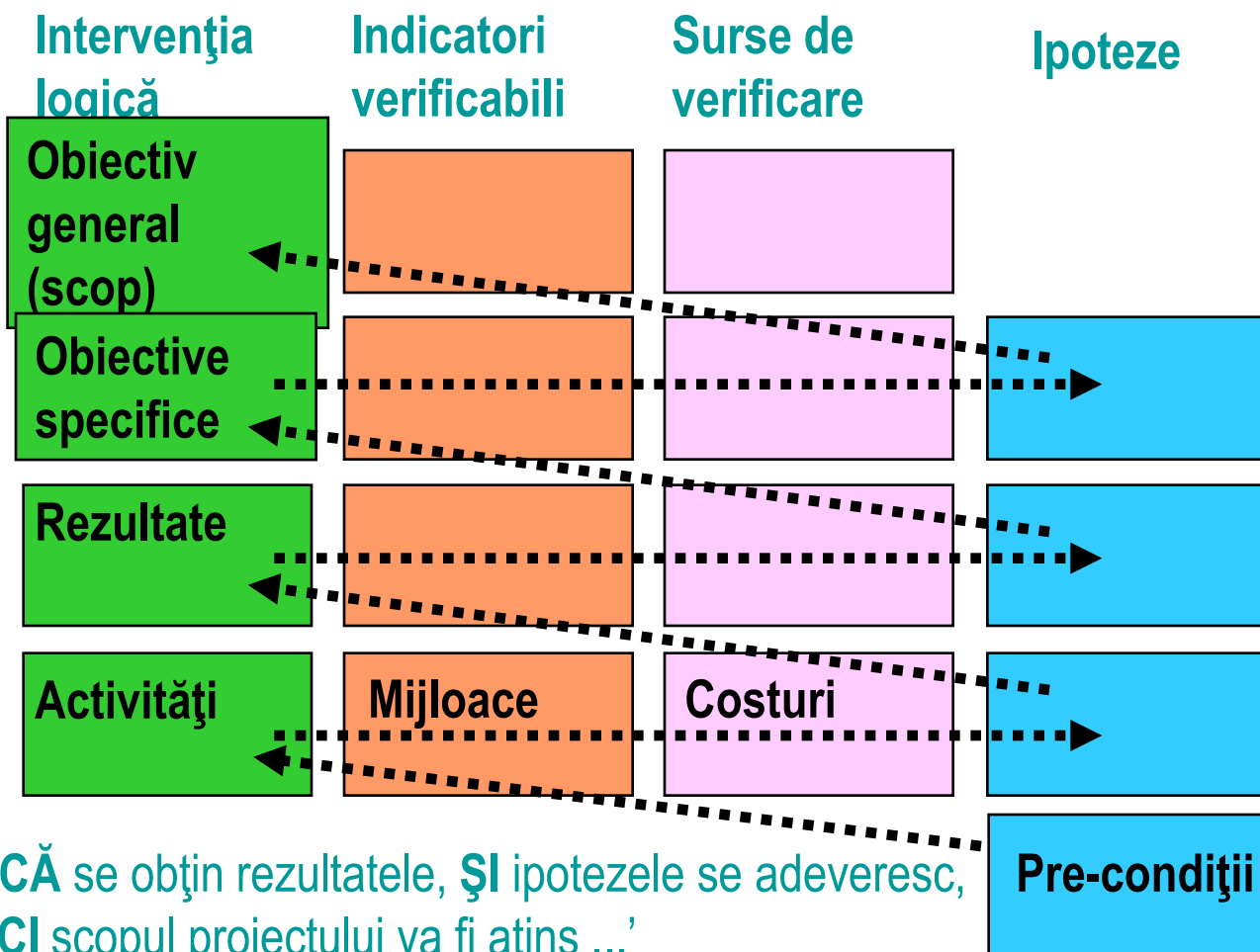
State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

AUSTRIAN
DEVELOPMENT
COOPERATION

Verificare relații matrice

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

GRESELILE FRECVENTE COMISE IN PROCESUL COMPLETARII MATRICEI CADRULUI LOGIC

☐ **Cadrul logic nu este completat in limba Engleza.**

☐ **Matricea cadrului logic nu este completat
integral.**

☐ **Exista discrepante dintre elementele mentionate
in Matricea cadrului logic, Formularul de aplicare
si Bugetul proiectului.**

☐ **Indicatorii nu sunt cuantificati intr-un mod corect.**

☐ **Sursele si mijloacele de verificare sunt indicate
incorect sau la momentul evaluarii nu sunt
accesibile.**

☐ **Sunt unele confuzii in procesul de
identificare al indicatorilor – nu este
realizata o diferentiere dintre efect
(outcome), produs (output) si impact.**

mitsakes

☐ **Rezultatele nu sunt corelate cu activitatile.**

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

Lucrul practic privind identificarea ideilor de proiecte (cadrul logic) și parteneriate transfrontaliere

Pauză de cafea!

IT'S COFFEE TIME...

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

CEREREA DE FINANȚARE ESTE:

-
- **Document pentru convingerea finanțatorului sa acorde finanțarea proiectului**
 - **Foaie de parcurs a implementării proiectului**
 - **Un document care stă la baza activității de monitorizare și evaluare a proiectului**

La pregătirea cererii de finantare, solicitanții trebuie să acorde o atenție deosebită:

IMPORTANT

- 1) ***Relevanța și valoarea adăugată a proiectului pentru regiunea transfrontalieră*** (Fiecare proiect trebuie să contribuie în mod clar la obiectivul specific al programului ales, abordarea nevoilor de dezvoltare și provocări teritoriale care sunt partajate în toate regiunile participante la proiect)
- 2) ***Relevanța Parteneriatului*** (Parteneri cu competențe relevante)
- 3) **Sustenabilitate** (financiară, instituțională, politică)
- 4) **Cunoștințe** (schimbul de experiență și de bune practici, inovare, consolidarea capacităților și cercetare comună)
- 5) **Sinergiia și complementaritatea cu alte acțiuni** (proiectul trebuie să contribuie cel puțin la una din strategii sau politici ale UE)

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

CEREREA DE FINANȚARE VA INCLUDE OBLIGATORIU INFORMAȚIE CU PRIVIRE LA:

- Scopul și obiectivele specifice ale proiectului
- Activitățile și rezultatele așteptate
- Descrierea Beneficiarilor și Grupurilor țintă
- Metodologia
- Indicatorii de performanță
- Bugetul
- Factorii care vor asigura durabilitatea proiectului

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

Completarea capitolului cererii de finanțare (program Bazinul Mării Negre)

Aplicarea la programul Bazinul Mării Negre se face online.

Aplicația este structurată în șapte secțiuni și mai multe sub-secțiuni, așa cum este prezentat mai jos:

BSB Test project BSB26

Show More

Application Form

Project Summary

Partner

Project Description

Workplan

Project Budget

Project Budget Overview

Attachments

SAVE

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

Elaborarea cererii de finanțare

Secțiuni și sub-secțiuni a cererii de finanțare

Secția A: Sumarul Proiectului:

1. Identificarea Proiectului:

- ✓ Obiectivele specifice ale programului (cu care sunt corelate obiectivele proiectului)
- ✓ Prioritatea programului cu care este corelat proiectul;
- ✓ Acronimul Proiectului;
- ✓ Titlul Proiectului;
- ✓ Numarul Proiectului (se generează automat de sistem);
- ✓ Durata proiectului (minimum 18 luni și maximum 30 luni);
- ✓ Data lansării proiectului;
- ✓ Data finisării proiectului;

2. Sumarul:

- ✓ Scurtă prezentare (caracteristici principale ale proiectului);
- ✓ Bugetul prevăzut (se generează automat de sistem);
- ✓ Produsele principale ale proiectului (se generează automat de sistem)

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

AUSTRIAN
DEVELOPMENT
COOPERATION

Elaborarea cererii de finanțare

Secțiuni și sub-secțiuni a cererii de finanțare

Secțiunea B: Partenerii proiectului

B1. Rolul partenerului în cadrul Proiectului

B2. Numele Partenerilor

B3. Acronimul Partenerului

B4. Departamentul

B5. Adresa (țara, strada, cod postal, web site, etc)

B6. Informație legală și financiară despre partener (tipul organizației, statutul legal).

B7. Co finanțarea

B8. Numar TVA (pentru plătitori TVA)

B9. Identificarea reprezentantului legal (nume, adresa, mail etc)

B10. Experiența partenerului

Black Sea

Show More

Project Summary Partner

Partner List

Number	
1	

New Partner

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

Elaborarea cererii de finanțare **Black Sea**

Secțiunea C: Descrierea Proiectului

CROSS BORDER
COOPERATION

C.1 Relevanța proiectului:

- ✓ Provocarea teritorială (care sunt problemele teritoriale comune abordate de proiect);
- ✓ Abordarea proiectului (cum proiectul abordează problemele și ce metodologii utilizează);
- ✓ Necesitatea/motivul cooperării (de ce problemele proiectului trebuie soluționate prin cooperare)

C.2 Ținta proiectului

- ✓ Prioritatea programului-obiectivul general al proiectului;
- ✓ Rezultatul și indicatorul de rezultat al programului
- ✓ Obiective specifice ale proiectului
- ✓ Rezultatele proiectului;
- ✓ Sustenabilitatea principalelor produse și rezultate (*proiectul trebuie să asigure ca produsele și rezultatele obținute vor fi durabile și după finisarea proiectului prin: activități de monitorizare după finisarea proiectului, parteneriate pe termen lung, îmbunătățirea legislației, a planurilor, finanțarea în continuare prin alte inițiative sau fonduri, etc.*);
- ✓ Transferabilitatea principalelor produse și rezultate.

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

 AUSTRIAN
DEVELOPMENT
COOPERATION

Secțiunea C: Descrierea Proiectului...

C.3 Contextul Proiectului

- ✓ Descrierea contextului (argumentarea necesității proiectului, cum a fost identificat proiectul și cum partenerii au fost implicați în identificarea problemelor)
- ✓ Relevanța pentru strategiile/inițiativele macroregionale ale UE;
- ✓ Descrierea sinergiilor cu alte proiecte și inițiative;
- ✓ Descrierea modului în care proiectul se bazează pe cunoștințele obținute în proiecte anterioare.

C.4 Principiile orizontale

- ✓ Sustenabilitatea mediului
- ✓ Democrația și drepturile omului
- ✓ Egalitate de gen

C.5 Riscurile proiectului

- ✓ Impactul riscului;
- ✓ Probabilitatea apariției riscului
- ✓ Tipul riscului
- ✓ descrierea riscului și asumărilor;
- ✓ Măsuri de diminuarea a riscului

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

Elaborarea cererii de finanțare

Secțiunea D: Planul de acțiuni

D.1 Descrierea grupului de activități

- ✓ **Management**-activități de management de proiect, de raportare, monitorizare și coordonare;
- ✓ **implementarea**-activități legate de realizarea rezultatelor proiectului și a obiectivelor;
- ✓ **Comunicarea** (Activitățile de comunicare și vizibilitate, legate de obiectivele specifice ale proiectului);
- ✓ **Investitii la scară mică** (după necesitate))

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

Exemplu: descrierea grupului de activități -IMPLEMENTARE

TITLUL	Organizarea instruirilor în domeniul gestionării apelor transfrontaliere
Partenerul responsabil	Leaderul Parteneriatului
Parteneri implicați	Partenerul 1 și 4
Descrierea sumară a implementării Grupului de Activități (GA1)	Scopul GA1 este de a consolida capacitățile grupului țintă în domeniul gestionării apelor transfrontaliere și constă în organizarea a 3 cursuri de instruire cu tematici diferite care va contribui la realizarea obiectivului specific: Îmbunătățirea managementului apelor transfrontaliere în zona transfrontalieră Botoșani-Rîșcani
Titlul Produsului 1.1	Instruire
Descrierea produsului	Vor fi organizate 3 cursuri de instruire a 12 angajați ai întreprinderilor de monitorizare a apelor de suprafață
Indicatorul de produs a programului	Număr de persoane instruite în domeniul gestionării apelor transfrontaliere
Grup țintă	Angajați ai întreprinderilor de monitorizare/gestionare a apelor de suprafață

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

Exemplu: descrierea grupului de activități -IMPLEMENTARE

TITLUL	Organizarea instruirilor în domeniul gestionării apelor transfrontaliere
Implicarea grupului țintă	Vor participa la cursurile de instruire organizate
Sustenabilitatea produselor principale	Vor fi instruiți angajați de la funcții de conducere și specialiști principali care ulterior vor asigura transferul cunoștințelor și experienței către alți angajați. Prin organizarea cursurilor în comun se va asigura schimbul de expertiză și cunoștințe post proiect.
Transferabilitatea produselor principale	Expertii instruiți vor putea participa la alte evenimente naționale unde vor putea transfera cunoștințele și expertiza acumulată în cadrul proiectului și altor instituții similare din țară
Activitatea 1.	Estimarea necesităților de instruire
Data începerii	Luna 3
Data finalizării	Luna 4
Descrierea activității	Pentru a asigura corespunderea tematicii instruirilor cu necesitățile grupului țintă se va realiza estimarea necesităților de instruire prin elaborarea și completarea unor chestionare distribuite de către organizator grupurilor țintă

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

Exemplu: descrierea grupului de activități -IMPLEMENTARE

TITLUL	Organizarea instruirilor în domeniul gestionării apelor transfrontaliere
Livrabil 1.1.	Chestionare
Valoarea țintă	12
Descrierea	Chestionare completate de către participanți la cursurile de instruire care vor fi anexate la raportul de evaluare elaborat de organizatori.
Luna de livrare	Luna 3
Livrabil 1.2	
....	
Activitatea 2	
....	

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

Activități neeligibile:

- Activități generatoare de profit
- Activități care crează avantaje economice pentru grupuri solicitantului (solicitanților) sau țintă
- Activitățile ce țin de sponsorizări individuale pentru participarea la workshopuri, seminarii, conferințe, congrese sau burse individuale pentru studii;
- Activități legate de industria de tutun, producția de băuturi alcoolice distilate (exclusiv produse locale și tradiționale), arme de foc și muniții;
- Activități care includ dispoziții pentru a finanța activitățile de bază efectuate în prezent de către solicitanți;
- Activități care a început înainte de depunerea cererii de finanțare părților
- Activități legate de partide politice
- Donații de caritate;
- Activități comerciale;
- Activități reglementate de alte fonduri publice;
- Activități fără un impact transfrontalier;
- Activităților pentru care solicitanții deja beneficiază de finanțare de exemplu de la bugetul de stat, alte programe comunitare sau alte fonduri, pentru a evita dubla finanțare.
- Activități care sunt părtinitoare ideologic
- Investiții de scară mică în afara ariei programului.

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

D2. GRUPURI ȚINTĂ (se generează automat de sistem din descrierea activităților):

Definiție: Grupuri sociale, organizații uniți după anumite criterii comune determinate de unele necesități, probleme, comportament, domeniu de activitate, etc. Care beneficiază de rezultatele proiectului sau sunt influențați prin activitățile proiectului în mod direct sau indirect

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

AUSTRIAN
DEVELOPMENT
COOPERATION

Cine sunt 'grupul țintă'?

Cine?

Orice persoana, grupuri de persoane, institutii,
asociatii sau firme care ar putea deveni implicate
in proiect, direct sau indirect.

D.3 Stabilirea perioadelor (se generează automat de sistem în baza descrierii activităților)

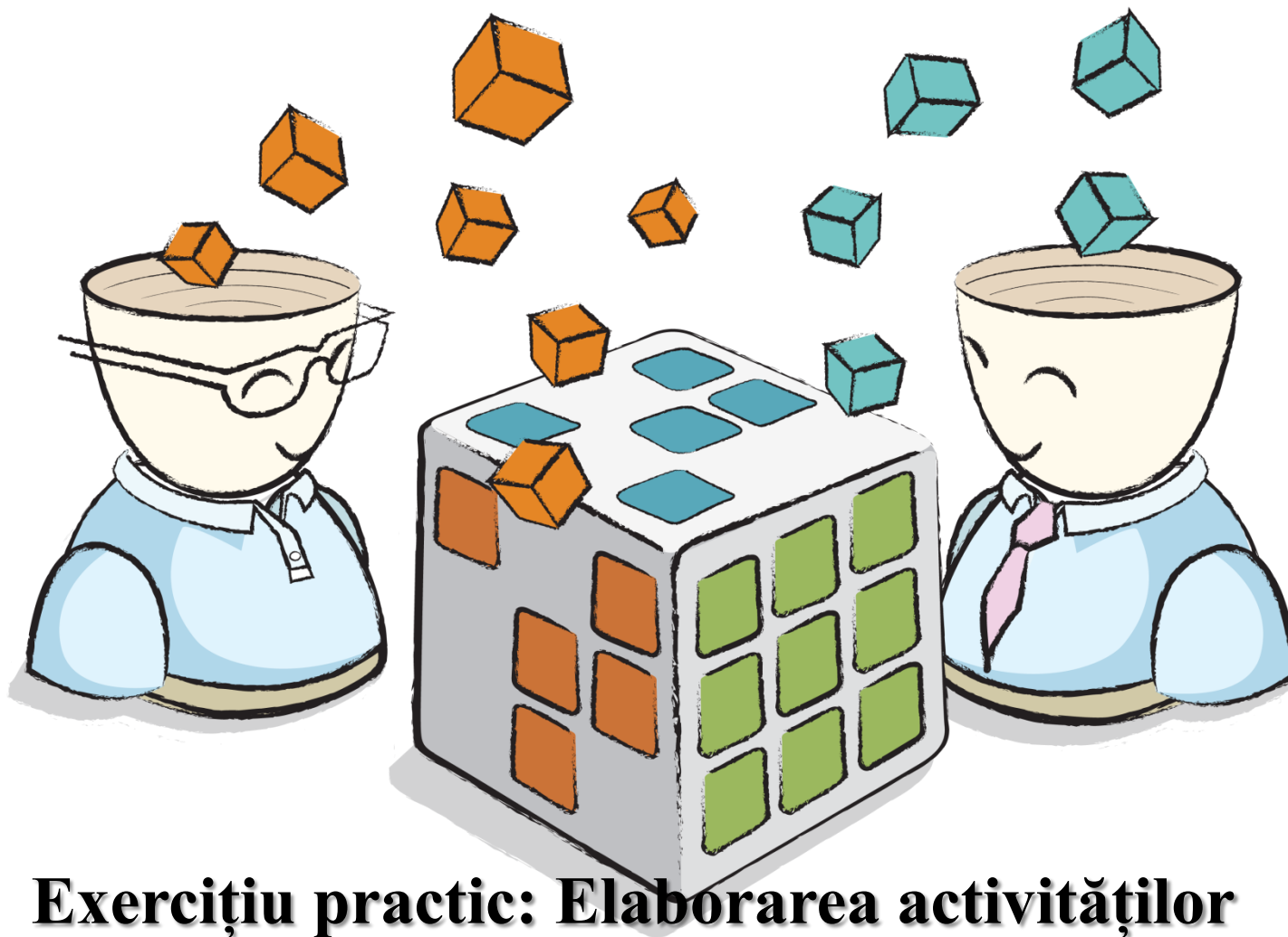
Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

**Exercițiu practic: Elaborarea activităților
proiectului**

PAUZA DE MASĂ

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

ÎN CADRUL LITERATURII DE SPECIALITATE, FUNCȚIEI DE PLANIFICARE A BUGETULUI I SE ATRIBUIE URMĂTOARELE CARACTERISTICI:

- ☐ Bugetul cuantifică activități – adică le conferă valoare în bani;
- ☐ Bugetele dirijază cheltuielile astfel încât resursele să fie cheltuite numai pentru acele activități care sprijină obiectivele proiectului;
- ☐ Bugetele identifică ce resurse sunt necesare și când sunt solicitate;
- ☐ Bugetele permit examinarea obiectivelor și activităților unui proiect din punct de vedere al costului lor actual;
- ☐ Bugetele clarifică relația dintre cheltuielile directe necesare derulării proiectului și cheltuielile de susținere sau administrative (chirie, personal de specialitate etc.);
- ☐ Un buget realist și actualizat permite evaluarea financiară a proiectului

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

Costuri eligibile pentru POC Bazinul Mării Negre

Costuri Directe:

- ☐ costul salariul pentru personalul din cadrul proiectului
- ☐ cheltuielile de deplasare și de ședere ale personalului și a altor persoane aferente proiectului
- ☐ costurile pentru achiziția sau închirierea echipamentelor și accesoriilor necesare.
- ☐ costurile consumabilelor achiziționate în mod specific pentru proiect;
- ☐ Costuri legate de contractele de subcontractare
- ☐ Costuri care derivă din cerințele contractului de Grant (activitățile de informare și comunicare, evaluări, audituri externe, traducere), inclusiv costurile serviciilor financiare (în special costul transferurilor bancare și garanții financiare).

Costuri indirecte:(birou și costuri administrative)

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

Următoarele costuri nu sunt eligibile:

- Contribuții în natură;
- Datorii și cheltuieli aferente serviciului datoriei (dobânzi);
- Costurile declarate de beneficiarul leader/ beneficiarii care sunt deja finanțate din bugetul UE;
- Achiziționarea de terenuri sau clădiri;
- Pierderi la schimb;
- Taxe, impozite și taxe, inclusiv TVA, cu excepția cazurilor în care nu face obiectul unei rambursări în temeiul legislației fiscale naționale, cu excepția cazului în care se prevede altfel în dispozițiile corespunzătoare negociate cu țările partenere CBC, și cum au fost identificate în acordul de finanțare aferent;
- Credite către terțe părți;
- Amenzi, penalități financiare și cheltuieli de judecată;
- echipamentele utilizate achiziționate

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

Elaborarea cererii de finanțare

Secțiunea E: Bugetul Proiectului

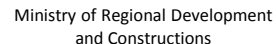
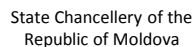
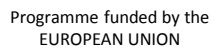
E.1 Bugetul proiectului pe activități

E.2 Bugetul proiectului pe perioade

E.3 Bugetul Proiectului pe parteneri

E.4 Defalcarea bugetului proiectului

Bugetul proiectului pe perioade

[illegible]

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

 AUSTRIAN
DEVELOPMENT
COOPERATION

Liniile bugetare în cadrul unui proiect:

1. Costurile de personal (part -time and full-time):

- ✓ Trebuie sa fie costuri ale activităților legate de implementarea proiectului;
- ✓ Acestea nu trebuie să le depășească pe cele practicate în mod normal de către beneficiar sau de beneficiari, după caz, cu excepția cazului în care se demonstrează că este esențial pentru realizarea proiectului;
- ✓ Aceste costuri țin de salariile brute reale, inclusiv asigurările sociale și alte costuri aferente salariilor (confrom legislației naționale);
- ✓ Trebuie sa fie declarate pe o bază de cost reală.

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

Liniile bugetare în cadrul unui proiect:

2. Călătorie și acomodare includ:

- ✓ costurile pentru personalul și alte persoane care iau parte la proiect, cu condiția ca acestea să nu le depășească pe cele plătite în mod normal de către beneficiar sau de beneficiari;
- ✓ Costurile pentru deplasări precum: transportul internațional și național, taxele la aeroport; gara feroviară, combustibil; taxe pentru viza; taxe pentru parcare, taxe de trecere (podurilor); taxe de plecare; asigurare.
- ✓ Costuri de acomodare și diurne (subsistence costs) sunt eligibile în conformitate cu legislația națională. Orice rată fixă nu trebuie să depășească ratele per diem publicate de către Comisia Europeană la timpul misiunii, pentru fiecare țară în parte (după caz), în cazul în care rambursarea se face pe baza sumelor forfetare, costuri unitare sau de finanțare forfetară.

Notă: Se recomandă să planificați o anumită sumă de bani pentru participarea la activitățile ce țin de program (evenimente ale programului, adunări etc)

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

Liniile bugetare în cadrul unui proiect:

3. Expertiză și servicii externe includ:

- ✓ Studii, cercetări, sondaje (de ex: evaluări, strategii, desene tehnice, manuale etc)
- ✓ Costuri legate de cursuri de instruire (ex: locul de desfășurare și formatori), livrate de către furnizorii de servicii cu expertiză în curriculum-ul aferent (dacă este cazul).
- ✓ Traduceri și servicii interpretare (vor fi incluse la sub-linia de buget ce ține de organizarea conferințelor/seminarelor)
- ✓ Sistem IT și gestionarea website pentru proiect
- ✓ Promovare, comunicare, publicitate și informare (costurile pentru editarea broșurelor, comunicate de presă, publicații în ziare; buletine informative și alte costuri legate de producerea și difuzarea materialelor informative pentru proiect)
- ✓ Servicii ce țin de organizarea anumitor evenimente sau adunări (inclusiv arenda locului, echipamentului necesar pentru organizarea evenimentului, printarea materialelor pentru eveniment, traducerea și interpretarea, cheltuieli de catering etc)
- ✓ Costuri pentru verificarea cheltuielilor
- ✓ Taxe pentru consultanță juridică; notar dacă sunt direct corelate cu proiectul;
- ✓ Expertiză tehnică și financiară și alte servicii de consultanță și de contabilitate
- ✓ Calătorie și diurne pentru experții externi.
- ✓ Alte costuri specifice de expertiză necesare pentru implementarea proiectului

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

 AUSTRIAN
DEVELOPMENT
COOPERATION

Liniile bugetare în cadrul unui proiect:

4. Costurile eligibile pentru Echipamente includ:

- ✓ Echipamente de birou;
- ✓ IT hardware și software;
- ✓ Mobilier și accesorii;
- ✓ Echipament de laborator;
- ✓ Mașini și instrumente,
- ✓ Scule sau dispozitive;
- ✓ Vehicule;
- ✓ Alte echipamente specifice necesare pentru proiect).

Notă: Pentru închirierea de echipament, costul (e) sunt eligibile numai pe baza unei justificări bine fundamentate prezentate în cerere.

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

Liniile bugetare în cadrul unui proiect:

5. Infrastructura și lucrări (investiții la scară mică) includ:

- ✓ costurile de construcție, sau modernizarea drumurilor de acces la obiectul principal de investiții la scară mică, și de trafic semne signalizare de lumina, diguri, facilități speciale pentru accesul persoanelor cu handicap;
- ✓ Construirea / reabilitarea centrelor de observare, de vizitare și informare, centre de recreere, reabilitare / reconstrucția / refacerea infrastructurii culturale;
- ✓ Costurile legate de extinderea, modernizarea și reabilitarea clădirilor obiectului principal de investiții la scară mică;
- ✓ costurile legate de infrastructură, care va ajuta la reducerea riscului și ajută la atenuarea dezastrelor;
- ✓ Costurile legate de tratarea și eliminarea deșeurilor, reducerea dumpingului și de depozitare a deșeurilor ilegale de pe grindurile și țărmurile mării , precum și prevenirea efectelor adverse ale acestora;
- ✓ Costurile legate de sistemele de monitorizare transfrontalieră, evaluare și informare, instrumente și capacitatea de a preveni și controla poluarea transfrontalieră;
- ✓ Costuri pentru furnizarea utilităților: conectarea clădirilor care aparțin obiectului principal de investiții la scară mică la sistemele de electricitate / gaz / alimentare cu apă, sistem de canalizare, linie de energie termică, rețele de comunicații, etc;
- ✓ Costurile legate de tehnologiile inovatoare de dezvoltare sectorială (produse ecologice / bio, acvacultura durabilă).

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

Liniile bugetare în cadrul unui proiect:

6. Oficiul și administrație – (maxim 7% din costurile directe totale)

- ✓renta birouri;
- ✓asigurare și taxele aferente clădirilor în care se află personalul; dotarea biroului (de exemplu, împotriva incendiului, furtului);
- ✓Utilități (de exemplu, electricitate, încălzire, apă);
- ✓furnituri de birou și alte consumabile;
- ✓întreținere, curățare și reparații;
- ✓sisteme IT (operare / servicii IT administrative cu caracter general, legate de punerea în aplicare a proiectului);
- ✓comunicare (de exemplu, telefon, fax, internet, servicii poștale, cărți de vizită);
- ✓cheltuieli pentru transferuri bancare;
- ✓cheltuielile bancare pentru deschiderea și administrarea contului de proiect; costul garanțiilor financiare.
- ✓Costul garanțiilor financiare, prestate de bancă și alte instituții financiare, în cazul când acesta sunt solicitate de legislația UE.

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

IMPORTANT !!!!

La pregătirea bugetului proiectului, partenerul lider și partenerii de proiect trebuie să ia în considerare următoarele:

1. Doar 2 Notificări cu privire la modificările bugetare sunt permise pe toată durata de implementare a proiectului pentru oricare dintre următoarele situații:
 - ✓ Transfer (e) între liniile de sub-buget sau anularea sau introducerea unei linii sub-bugetară în cadrul aceleiași linii bugetare principale;
 - ✓ Transfer (e) între principalele linii bugetare de până la 15% din suma prevăzută inițial în raport.
2. Beneficiarul Lider va informa AM în mod corespunzător, în scris, prin transmiterea notificării consolidate (e), în conformitate cu prevederile contractuale.
3. Modificarea la oricare dintre linia bugetară principală prevăzută inițial mai mare de 15%, dar care să nu depășească maximum 30%, se va face numai printr-un act adițional la contractul de grant.

ADDENDUM + NOTIFICĂRI = maxim 30% din linia bugetară totală inițială !!!

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

Secțiunea F: Activități în afara proiectului

În cazul în care sunt activități prevazute a fi efectuate în afara zonei vizate de program, aceste activități trebuie să fie descrise și justificate furnizând informații cu privire la următoarele:

- Regiunea în afara de zona eligibilă în cazul în care este prevăzută activitatea.
- De ce sunt aceste activități necesare pentru atingerea unui anumit obiectiv al programului?
- Care sunt beneficiile pentru regiunile din zona programului?

Activitățile descrise în această secțiune poate include:

- ✓ misiuni și / sau evenimente din afara zonei vizate de program planificat.

Atenție: Bugetul orientativ alocat acestor activități în cadrul proiectului nu trebuie să depășească 15% din bugetul total al proiectului!!!

Secțiunea G: Anexe la cererea de finanțare:

- ✓ Declarația Partenerului Lider de Proiect / Partenerilor de proiect
 - ✓ Declarația pentru ajutor de stat
 - ✓ Metodologia pentru calculare a costurilor indirecte
 - ✓ Lista achizițiilor de proiect preconizate
 - ✓ *Documente suport*
-

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

Documente suport prezentate cu cererea de finanțare

Programul Bazinul Mării Negre:

1. **Ultimele Conturi anuale** trebuie depuse de către Partenerul Lider și toți partenerii de proiect. Această obligație nu se aplică în cazul autorităților publice.
2. **Statutul / Articolele de asociere / Actul fundației** sau alte documente aplicabile pentru dovedirea partenerului lider și eligibilitatea fiecărui partener de proiect (de exemplu, statutul juridic, înregistrarea și localizarea sediului și, dacă este cazul, al filialei (ilor) / sucursalei (adrese)).
3. **Actele de înregistrare** trebuie să fie prezentate de către organizația Lider de proiect, a extractului (e) din Registrul (e) național al organizațiilor. Această obligație nu se aplică în cazul autorităților publice.
4. **Document TVA** (dacă este cazul) trebuie să fie prezentate de către Partenerul Lider și fiecare partener de proiect, în limba originală și traducerea neoficială în limba engleză, certificată în original, prin semnătură și ștampilă de reprezentantul legal al organizației. Această obligație nu se aplică în cazul autorităților publice.

EXERCİȚIU PRACTIC: Elaborarea Bugetelor proiectelor formulate

COFFEE TIME

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

IMPLEMENTAREA - faza din ciclul de viață al proiectului în care obiectivele sunt cunoscute, planificarea realizată și proiectul în curs de derulare. În această etapă se conferă autorizare și împuternicire tuturor celor care lucrează în cadrul proiectului.

IMPLEMENTAREA PROIECTELOR TRANSFRONTALIERE

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

REGULI DE BAZĂ PENTRU IMPLEMENTAREA CU SUCCES:

- **Mobilizarea resurselor** umane, financiare și materiale necesare pentru punerea în aplicare integrală a proiectului
- **Eficiență, transparență și diligență**, în urmarea celor mai bune practici
- **Selectarea grupului țintă** prevăzut de contractul de grant și implicarea acestuia în activitățile proiectului
- **Urmărirea programului și metodologiei** descrise în contract în timpul desfășurării activităților proiectului
- **Identificarea precoce și gestionarea eficientă a riscurilor** care pot apărea în timpul implementării proiectului.

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

Documentele anexate la Contractul de Grant

- Anexa I : Descrierea Acțiunii
- Anexa II.a Condiții speciale
- Anexa II.b Condiții generale
- Anexa IV. Proceduri pentru adjudecarea contractelor
- Anexa V. Solicitarea de plată
- Anexa VI. Modele de rapoarte (tehnice și financiare)
- Anexa VII. Model raport de verificarea cheltuielilor
- Anexa XI Transferul titlului de proprietate
- Anexa VIII. Garanție financiară
- Anexa X. Acordul de Parteneriat

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

AUSTRIAN
DEVELOPMENT
COOPERATION

RESURSELE PROIECTULUI:

•**Resurse umane**- echipa de implementarea a proiectului

•**Resurse financiare**- După primirea subvenției, acțiunile trebuie să fie transferate către partenerii de proiect, fără întârziere; Contribuțiile proprii trebuie să fie furnizate în conturile de proiect pe parcursul perioadei de implementare.

Nota:

!!! Folosiți numai conturile speciale deschise pentru proiect.

!!! Fixați pista de audit (toți partenerii trebuie să păstreze toate documentele justificative)

!!! Urmați prevederile contractului de grant și nu faceți modificări neautorizate ale contractului.

!!! Păstrați în mod constant evidența progresului financiar al proiectului.

•**Resurse materiale**- birou, echipamente, suport logistic, vehicule etc. pentru proiect.

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

INSTRUMENTE UTILE PENTRU COMUNICAREA ȘI COLABORARE EFICIENTĂ ÎNTRE PARTENERI ȘI PARTENERUL LEADER CE IMPLEMENTEAZĂ UN PROIECT.

Pentru comunicare (instrumente electronice):

- Skype- www.skype.com
- Messenger- www.messenger.com
- Doodle- www.doodle.com

Pentru stocarea și schimbul de documente și alte fișiere:

- Google Drive- www.google.com/drive/
- Drop box – www.dropbox.com

Pentru efectuarea cercetărilor și analiza necesităților grupului țintă în procesul de identificare și dezvoltare a proiectului:

- SurveyMonkey- www.surveymonkey.com
- Zoomerang- www.zoomerang.com

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

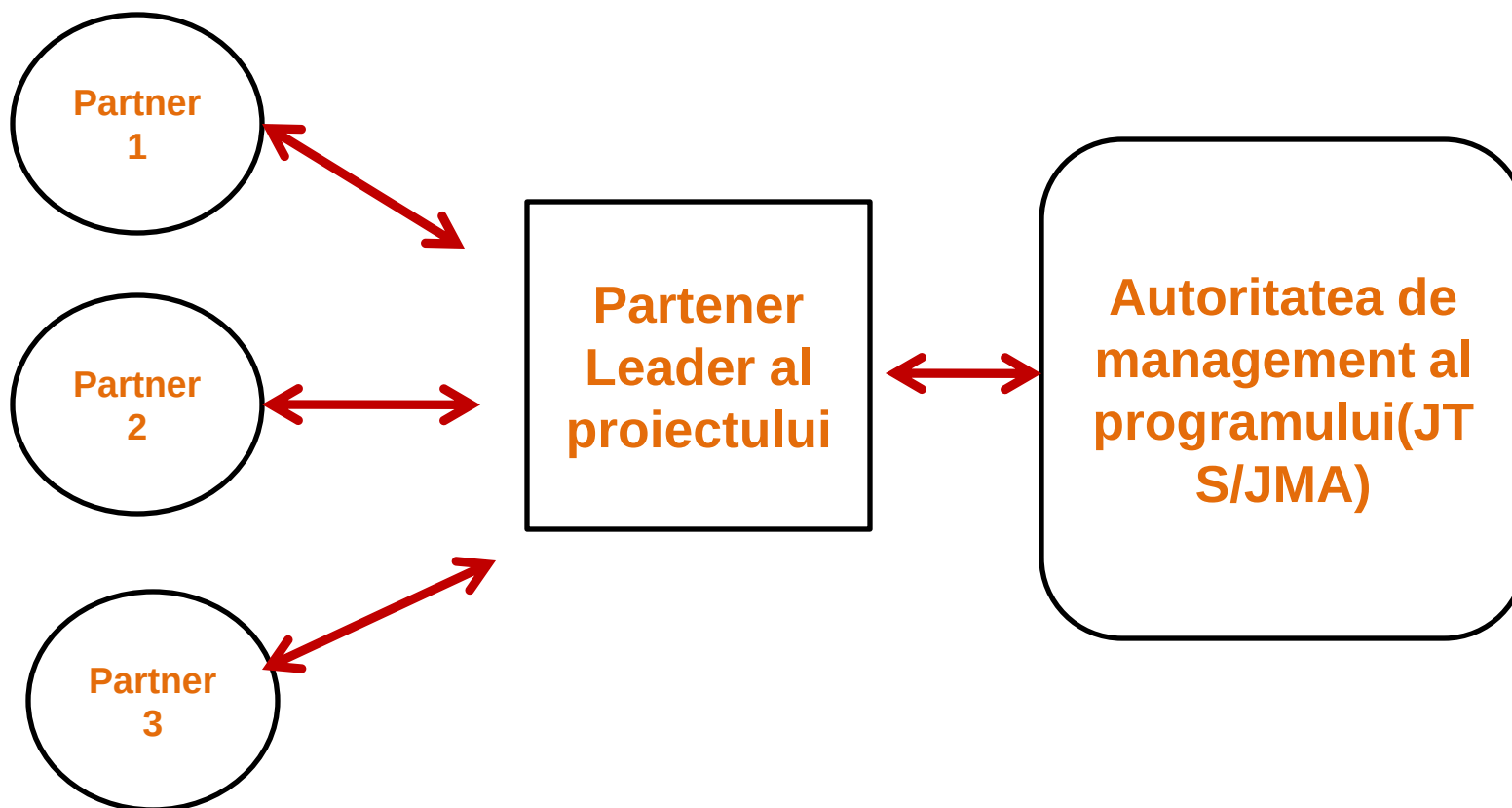
State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

Furnizarea informației în timpul implementării proiectului

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

IMPLEMENTAREA UNEI ACTIVITĂȚI DE VIZIBILITATE ÎN CADRUL PROIECTULUI (Exemplu)

Pas 1 Planificare	- Se verifică planul de acțiune și încadrarea în timp. - Stabilirea datei de desfășurarea a evenimentului
Pas 2 Pregătire	- Identificarea condițiilor pentru evenimentul care va avea loc (locatie, suport logistic, experți externi); - Contactarea partenerilor și partajarea rolurilor - Selectarea participanților, transmiterea invitațiilor și solicitarea de confirmări; - Pregătirea materialelor ce vor fi folosite în timpul evenimentului și distribuite participanților; - Pregătirea listelor participanților pentru justificarea activității. Este importantă respectarea regulilor de vizibilitate pe materiale. - Mediatizarea evenimentului; - Citiți atent contractul de grant pentru a asigura o implementare corectă a activității
Pas 3 Executare/ implementare	- Monitorizarea evenimentului - Colectarea documentelor justificative elaborate (poze, liste, prezentări) pentru a le atașa la viitoarele rapoarte.
Pas 4 Evaluare	- Evaluați dacă indicatorii s-au realizat conform planificării; - Stocarea tuturor documentelor justificative

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

MODALITATI DE A FURNIZA INFORMAȚII

1. Rapoarte de progres
2. Raport de intermediar / final cu cererea de plată
3. Planurile de progres
4. Verificări la fața locului (regulate, ad-hoc, site visits)

Nota: Aceste informații pot fi solicitate în orice moment de autoritatea de management al programului. Informații trebuie să fie de încredere, fiabile, verificabile la cerere și pentru oricine este autorizat să-l verifice

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

 AUSTRIAN
DEVELOPMENT
COOPERATION

SECȚIUNILE STANDARDE ALE UNUI RAPORT:

Secțiunea tehnică

1. Contractul de grant prevede șabloane diferite pentru raportul narativ intermediar și final. Utilizați șablonul corespunzător!
2. Lista documentelor care justifică progresele raportate
3. Lista de verificare a raportului narativ
4. OPIS (arătând gruparea documentelor în interiorul raportului)

Secțiunea financiară

1. Contractul de grant prevede șabloane diferite pentru raportul narativ intermediar și final. Utilizați șablonul corespunzător!
2. Lista documentelor care justifică progresele raportate
3. Lista de verificare a raportului narativ
4. OPIS (arătând gruparea documentelor în interiorul raportului)

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

A. Documente justificative anexate la Rapoartele tehnice (exemplu)

Resurse umane:

- ✓ Fise de pontaj (Timesheets)
- ✓ rapoarte de misiune
- ✓ rapoarte de activitate

Management de proiect:

- ✓ ordinea de zi și procesele verbale ale reuniunilor de proiect
- ✓ corespondență
- ✓ evaluarea internă a progreselor

Nota: Ele trebuie să permită identificarea detaliilor de bază ale activităților desfășurate (locație, data / perioada, participanți, rezultate).

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

Activități de formare:

- ✓ Curriculum
- ✓ Materiale de antrenament
- ✓ Agendă
- ✓ Listele participanților
- ✓ Chestionare de evaluare
- ✓ Diplome / certificate acordate
- ✓ Fotografii relevante

Promovare sau materiale informative:

- ✓ Material informativ de promovare (în original)
- ✓ Act de acceptare
- ✓ Liste de distribuție

Evenimente (de exemplu, conferințe)

- ✓ Agendă
- ✓ Invitații
- ✓ Liste de prezență
- ✓ Pozele
- ✓ Comunicate de presă, articole de presă

A. Documente justificative anexate la Rapoartele tehnice (exemplu)

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

B. Documente justificative anexate la Rapoartele Financiare (exemplu)

- ✓ Înregistrările contabile (computerizate sau manuale), registre și alte informații contabile relevante;
- ✓ Dovada procedurilor de achiziții publice, cum ar fi documentele de licitație, ofertele recepționate și rapoartele de evaluare;
- ✓ Dovada angajamentelor cum ar fi contracte și formulare de comandă
- ✓ Dovada primirii de bunuri, cum ar fi procese verbale de predare primire
- ✓ Dovada finalizării lucrărilor, cum ar fi certificatele de acceptare;
- ✓ Dovada achiziției, cum ar fi facturi și chitanțe
- ✓ Dovada plății cum ar fi declarații bancare, ordine de plată, dovada acordului încheiat de către subcontractant;
- ✓ Angajare personal, cum ar fi contracte, fișe de pontaj.

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

De ce eșuează proiectele?

Reușita unui proiect depinde de măsura în care organizația inițitoare reușește să evite (sau să reducă la minim) efectele acțiunii unor factori interni și externi:

A. Factori interni

- evaluarea eronată a bazei de resurse disponibile pentru derularea proiectului;
- planificarea defectuoasă a activităților din cadrul proiectului;
- problemele legate de aprovizionare;
- lipsa de resurse (fonduri sau personal calificat);
- ineficiența organizatorică.

B. Factori externi

- factorii naturali (dezastre naturale);
- influențe economice externe (de exemplu, modificarea nefavorabilă a cursului de schimb a monedei utilizate în cadrul proiectului);
- reacția oamenilor afectați de proiect;
- lipsa de voință politică în implementarea unor măsuri de politică economică sau socială necesare pentru derularea în bune condiții a proiectului;

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional Development
and Constructions

CATEGORIILE DE RISCURI ÎN PROIECTE SE REFERĂ LA:

a. **Riscuri financiare.** Apar atunci când în proiecte au fost respectate toate indicațiile finanțatorului referitoare la întocmirea bugetelor, dar au la bază o prognoză financiară defectuoasă, în care resursele stabilite sunt subevaluate, ceea ce duce fie la imposibilitatea derulării proiectului, fie la o balanță negativă a acestuia.

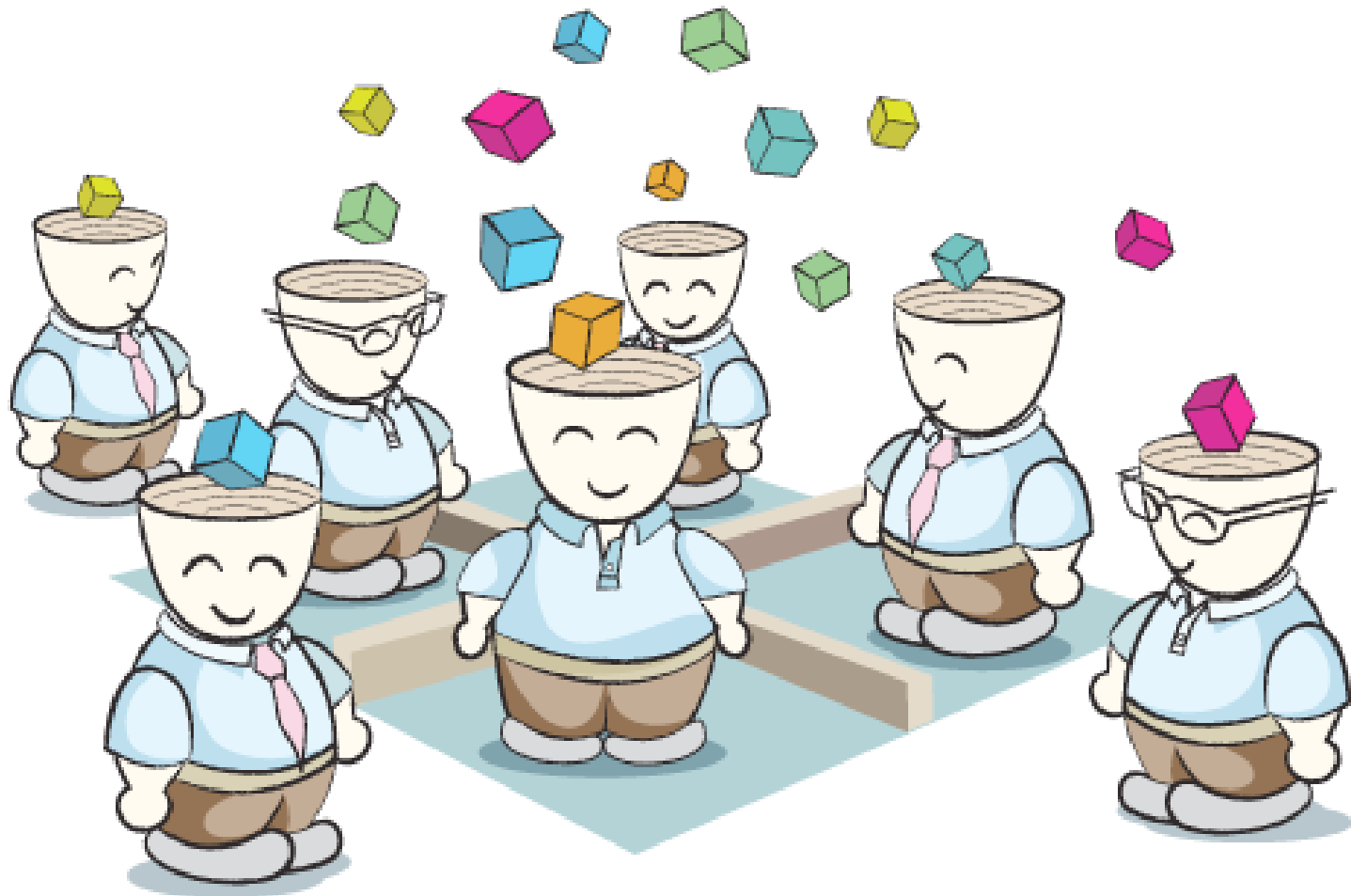
b. **Riscuri ale resurselor umane.** Are în vedere lipsa calificărilor tehnice necesare pentru o implementare de calitate, lipsă datorată unei analize greșite asupra resursei umane implicate în proiect sau asupra necesităților cerute de fiecare activitate în parte (consultanți externi, organizații partenere, etc.). Aici se regăsesc și riscurile asociate echipei de proiect care, în unele cazuri, nu are competențe suficiente pentru a gestiona în condiții optime toate etapele proiectului.

c. **Riscuri de ordin tehnic.** Se referă la faptul că uneori calitatea rezultatelor proiectului nu este aceeași cu cea prognozată inițial în cadrul proiectului.

d. **Riscuri externe.** Riscurile externe se referă la probleme precum riscurile valutare, politica fiscală sau proceduri administrative care se modifică pe parcursul derulării proiectului, ori întârzierea deconturilor.

Prezentarea Lucrului Practic realizat în cadrul instruirii

Date de Contact

- **Angela CASCAVAL,**
- Director Regional, Avenza Consulting SRL
- **Mail:** angela.cascaval@avensa.ro
- **Tel:** 068 144 476
- **Adresa:** str. Columna 72/3, Chisinau, Moldova

Programme funded by the
EUROPEAN UNION

State Chancellery of the
Republic of Moldova

Ministry of Regional
Development and Constructions

Vă
mulțumim
pentru
atenție!